

Mongeovo zobrazení

Sklápění

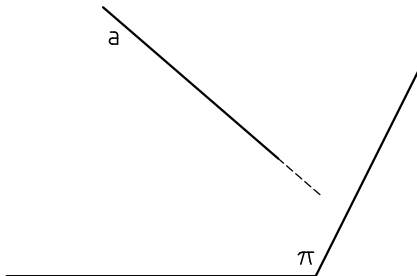

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

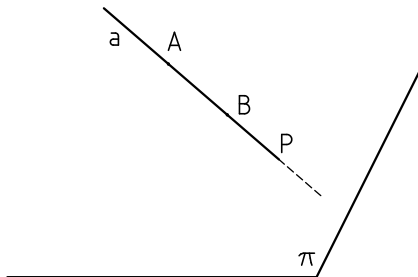
Sklápění

- necht' je v prostoru dána průmětna π a přímka a , která je s průmětnou π různoběžná,

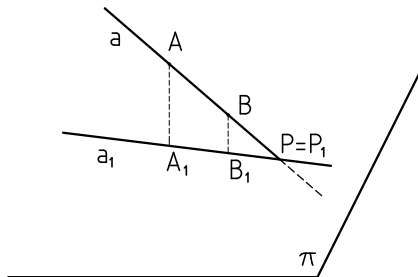
Sklápění

- na přímce a zvolme dva různé body A , B , které jsou navíc různé od stopníku P přímky a ,

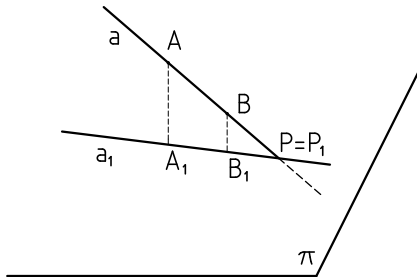
Sklápění

- sestrojíme-li půdorys přímky a a bodů A, B , vidíme, že úsečka AB má větší velikost než její půdorys A_1B_1 ,

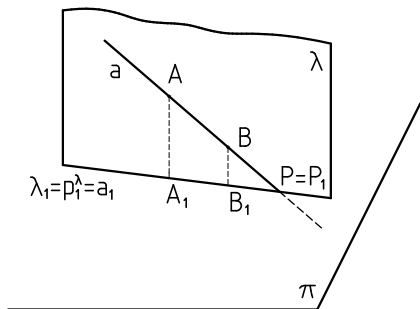
Sklápění

- k tomu abychom byly schopni určit konstrukčně skutečnou velikost úsečky AB , známe-li její sružené průměty, je třeba užít tzv. sklápění,

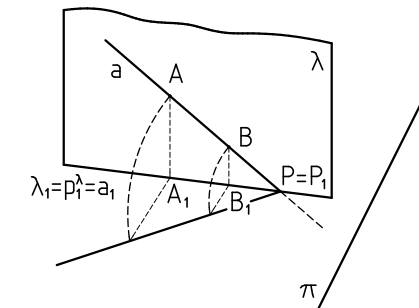
Sklápění

- přímkou a proložíme rovinu λ , která je kolmá k půdorysně π ,

Sklápění

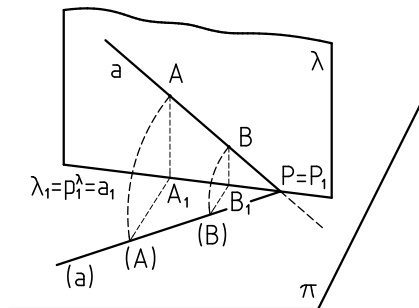
- rovinu λ spolu s přímkou a a body A , B sklopíme kolem její půdorysné stopy do půdorysny π ,

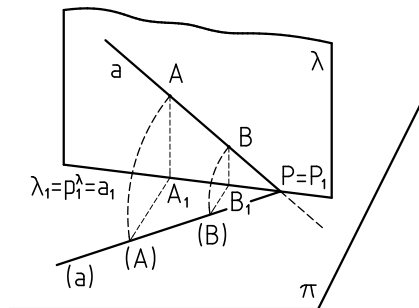
Sklápění

- v půdorysně π tak dostaneme sklopenou přímku (a) a sklopené body (A), (B),

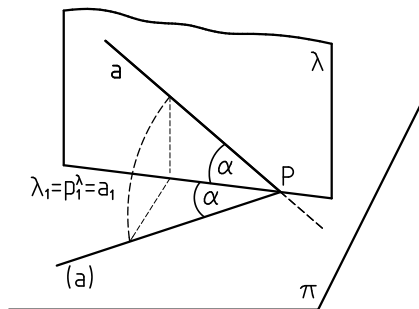
Sklápění

- ze shodnosti lichoběžníku A_1B_1BA , $A_1B_1(B)(A)$ plyne, že velikost úsečky $(A)(B)$ je rovna velikosti úsečky AB ,

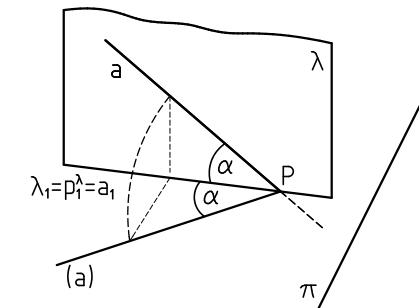
Sklápění

- dále si můžeme všimnout, že odchylka přímky a od půdorysny π ($|\sphericalangle a\pi| = |\sphericalangle aa_1|$) je rovna odchylce přímek a_1 , (a),

Sklápění

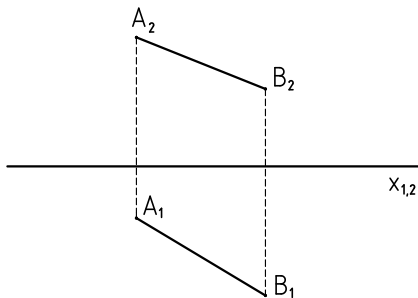
- analogicky můžeme sklápět také do náryсны ν a určit odchylku přímky a od roviny ν ;

Sklápění - příklady

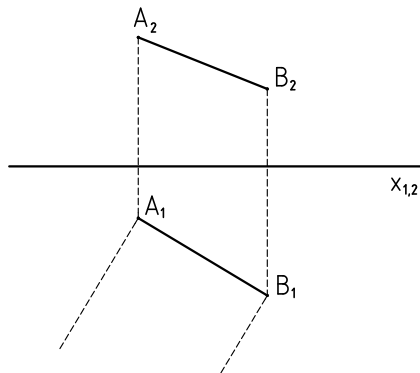
Příklad č. 1

Určete skutečnou velikost úsečky AB .

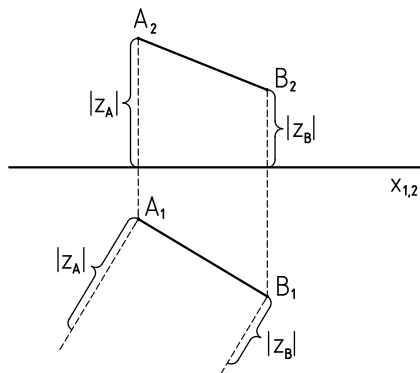
Příklad č. 1 - řešení

V bodech A_1, B_1 sestrojíme kolmice na přímku A_1B_1 .

Příklad č. 1 - řešení

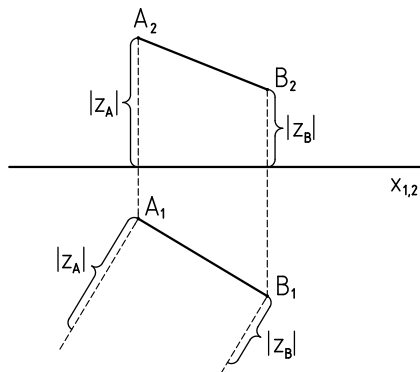
Na sestrojené kolmice nanese se od bodů A_1 , B_1 vzdálenosti $|z_A|$, $|z_B|$.

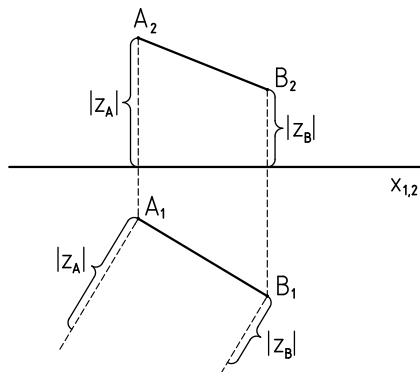
Příklad č. 1 - řešení

Jsou-li obě souřadnice kladné či obě záporné, nanášíme dané vzdálenosti do téže poloroviny určené přímkou A_1B_1 .

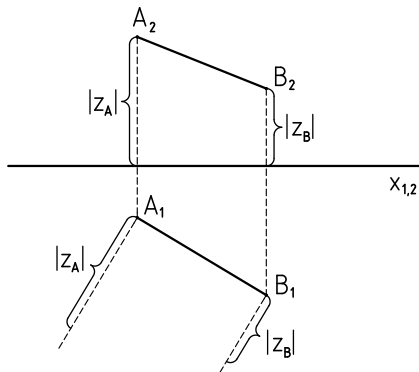
Příklad č. 1 - řešení

Je-li jedna souřadnice kladná a druhá záporná, nanášíme dané vzdálenosti do opačných polorovin.

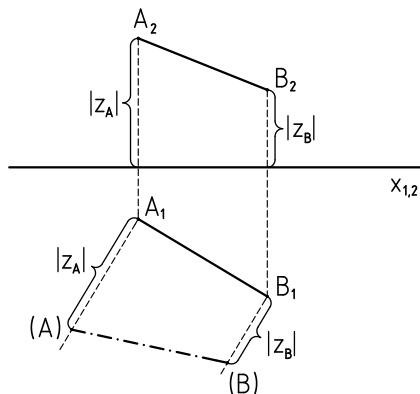
Příklad č. 1 - řešení

Je-li souřadnice některého bodu rovna nule, daný bod zůstává ve sklopení na místě.

Příklad č. 1 - řešení

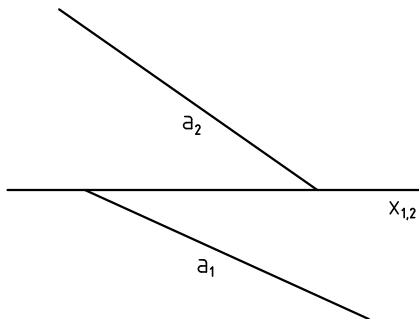
Dostáváme tak sklopené body (A) , (B) a tím i skutečnou velikost úsečky AB , jelikož platí $|AB| = |(A)(B)|$.

Sklápění - příklady

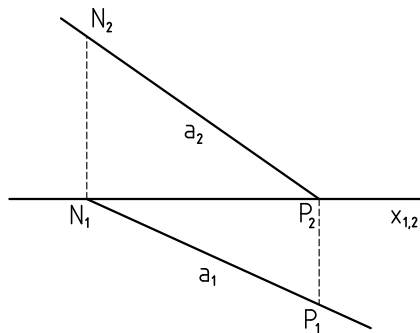
Příklad č. 2

Určete odchylku přímky a od náryсны ν .

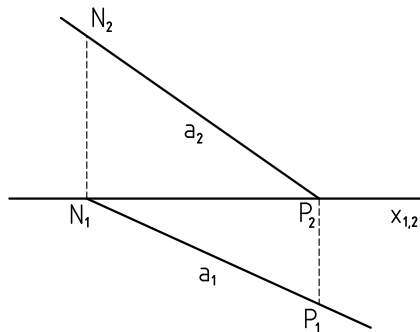
Příklad č. 2 - řešení

Určíme stopníky P , N přímky a .

Příklad č. 2 - řešení

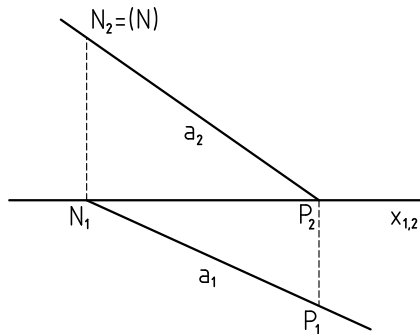
Chceme-li určit odchylku přímky a od nárýsny je třeba přímku a sklopit do nárýsny.

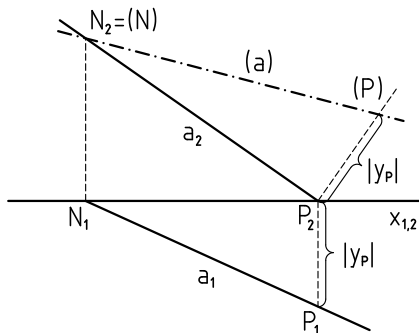
Příklad č. 2 - řešení

Nárysny stopník N_2 zůstane ve sklopení na svém místě, tedy $N_2 = (N)$.

Příklad č. 2 - řešení

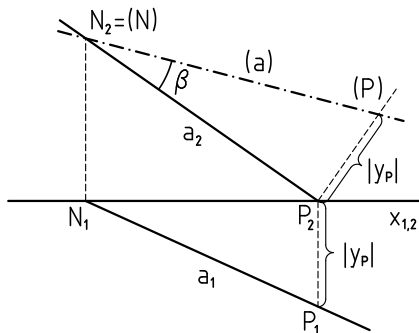
Půdorysný stopník P_2 se sklopí o $|y_P|$.

Příklad č. 2 - řešení

Hledanou odchylku naměříme mezi přímkami a_2 , (a).

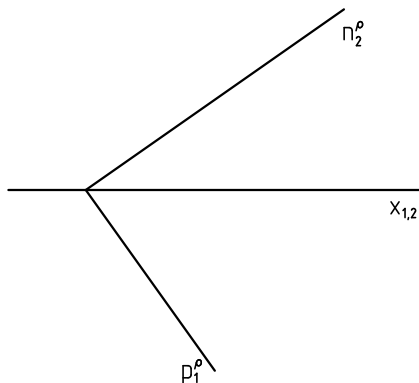
Animace 1

Sklápění - příklady

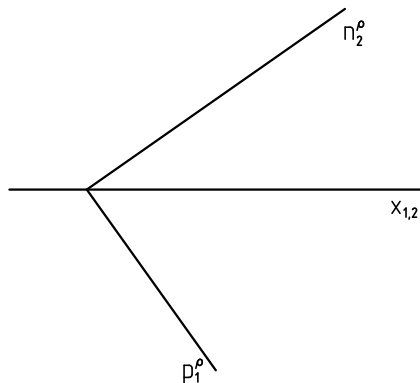
Příklad č. 3

Určete odchylku roviny ρ od půdorysny π .

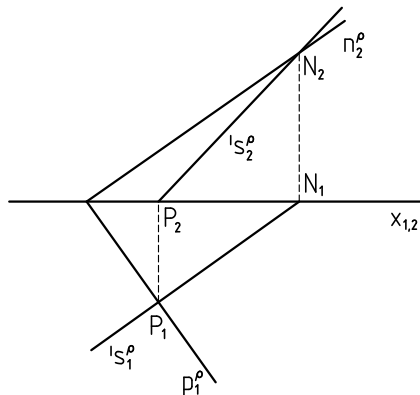
Příklad č. 3 - řešení

Odchylku roviny od průmětny definujeme jako odchylku spádové přímky dané osnovy od průmětny.

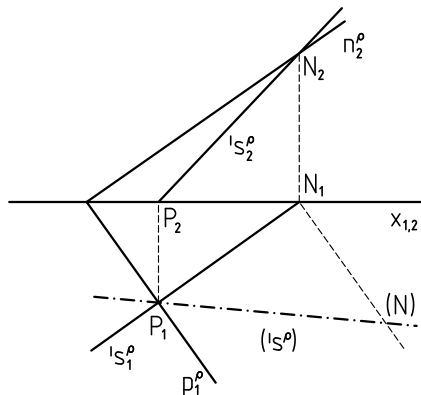
Příklad č. 3 - řešení

Sestrojíme tedy sdružené průměty libovolné spádové přímky I. osovy roviny ρ .

Příklad č. 3 - řešení

Tuto spádovou přímkou sklopíme do půdorysný π .

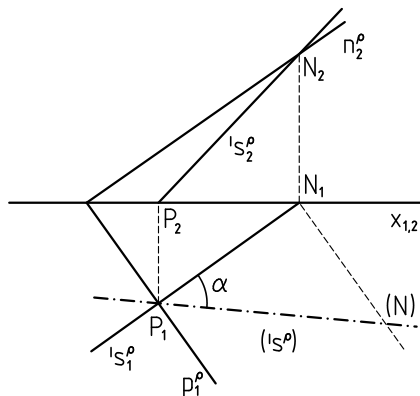

Příklad č. 3 - řešení

Odchylka roviny ρ od půdorysny π je rovna odchylce spádové přímky od půdorysny a tedy odchylce přímek $l_{S_1}^\rho$, (l_{S^ρ}) .

Animace 2

Prezentaci vytvořil Petr Kozák, vyučující všeobecně vzdělávacích předmětů
na Střední průmyslové škole stavební, Opava, příspěvková organizace.
Prezentace je určena pro podporu výuky deskriptivní geometrie na středních školách.
Je v souladu s rámcovými vzdělávacími programy.

Vytvořeno v rámci projektu „Nová cesta za poznáním“, reg. číslo CZ.1.07/1.5.00/34.0034,
za finanční podpory Evropského sociálního fondu a rozpočtu České republiky.

Uvedená práce (dílo) podléhá licenci Creative Commons

Uveďte autora – Nevyužívejte dílo komerčně – Zachovejte licenci 3.0 Česko

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ